

Multikunstneren Rune T. Kilde er lig med fantasi. En verden af rablende figurer og situationer fortalt, beskrevet og tegnet. Selv om han for 12 år siden mistede synet, har han aldrig mistet blikket for verden uden for vanetænkningen. Det er både et kors og et kald.

Rune T. Kilde er blevet kendt for sine nærmest rablende ting og opgøret med vanetænkningen er et af hans vigtigste korstog. »Jeg har altid følt mig som en 68er og været lidt sur over, at jeg kom ti år for sent.«

Kaldet til sort humor

Af: Ivar Cårstensen
Foto: Thorikild Amdt

Øv, øv, øv, jeg hader den lille møghætte! sagde Den Lilla Møghætte. Den lugter af sure sokker og rådne æg! Men der var ikke noget at gøre. Den lille møghætte blev trukket ned over ørene på Den Lilla Møghætte, og så måtte hun trave af sted med blodpølse til sin ældgamle oldemor.

Fra »Den lille Møghætte og Pulven«.

Et søm. Det er det, en historie skal hænge på. En anledning. Når det gælder et interview, er sømet typisk en aktuel bog, CD, radio-TV-program eller et af tidens påtrængende emner, som skal lufes. Et enkelt solidt søm – det kan gøre det. Den holder bare ikke med Rune T. Kilde. Den mand banker søm i sin kunstneriske knagerække, som var han konstant på gør-det-selv-kursus i Silvan. Et hurtigt kig på forlaget Modtrykks hjemmeside afslører 32 udgivelser i hans navn gennem de sidste seks år. Der er lidt genudgivelser imellem, men til gengæld står artiklerne, operaerne, fortællerturene og radioarbejdet der så heller ikke.

Et langt det meste er i samme sprudlende og rablende stil, som de Ækle Æventyr, Litterære klassikere, serien om pissehuen og andre finurligheder, der gjorde Kilde til et tegneseriernavn i sin egen klasse, mens han endnu kunne se.

For lige at give det et ekstra søm, har vi aftalt, at et hovedemne for interviewet er fantasi – den originale kreativitet, der er et naturligt kodeord for Rune T. Kilde. Et andet kunne være energi.

»Hvad jeg er igang med lige nu? Jeg kan aldrig huske det... Men jeg har lige sluttet nogle radiofortællinger og et filmmanuskriptprojekt. Nu er der så nogle teaterprojekter, som er meget i begyndelsesfasen. Noget med Tolkien's Hobbiten som teatermusical og Ækle Æventyr som noget i samme stil. Det er ret løst endnu, men meget spændende.

Desuden en CD med digte og musik, og så er jeg jo altid i gang med en roman og nogle digte og et par børnebøger,« fortæller Kilde, der som regel har flere projekter i gang på samme tid, så han kan skifte tanke- og følelsesrække ind i mellem.

»Når jeg hopper fra et digt til en vanvittig børnebog, så holder jeg jo fri, mens det andet kører videre derinde et sted. Det er med til at holde liv i kreativiteten og vanetænkningen fra døren. Jeg elsker, når det kører lidt fra mig, og jeg selv bliver overrasket,« fortæller multikunstneren.

Han er også vældig glad for at kunne give nyt liv til sine efterhånden klassiske Ækle Æventyr, der i den seneste måned har kunnet høres i P2's fabulatoriet og også nu er udkommet på CD. Det er historien om Bedstemor Bob og Søde Sally Sukkertop, der fortæller eventyrligvisere som Den lille møghætte og Pulven, Klaskespok og Robersen Krudtso. Alt fortalt i Kiddes egen medrivende stil.

»Jeg prøver at forny historierne, og jeg tager ik-

ke pis på de gamle eventyr. Dem holder jeg rigtig meget af og har dyb respekt for, men det er en måde at gøre den fortælletradition levende – det er min hemmelige krigserklæring i det,« siger Rune T. Kilde.

Et vift med en vognstang

Efter i en årrække at have boet på Nørrebro er den 43-årige multikunstner netop flyttet til Roskilde, træet af en storby, han oplevede som stadig mere stresset, overfladisk og ansvarsløs.

Nu har han fundet et roligt og enkelt lille byhus – en pensionistbolig, som han selv siger med et grin – tættere på sin kone gennem 20 år. Men dog ikke så tæt, at han bor sammen med sin Marianne. Vi er jo gamle hippier, forklarer han med et nyt af de grin, der følger mange af hans ord.

Men selv om der er ro og fuglekvidder her, så har han ikke selv tænkt sig at sætte tempoet ned. Det havde han heller ikke i sinde for 12 år siden, da han blev blind.

En øjensygdom affødt af sukkersyge endte efter flere operationer i total blindhed, og det satte en naturlig stopper for tegneriet. Men ikke andet.

»Det ændrede ikke noget kreativt for mig at blive blind. Men det gav mig skubtet til noget, jeg ikke tidligere turde. Jeg var roget i skuffen som tegneseriemand, selv om jeg altid har lavet alt muligt andet. Så sad jeg i den skuffe og havde hus og bil og var nødt til at lave nogle ordentlige ting og få pengene hjem. Jeg havde en fast vending »det er fandme ikke sjovt at være morose. Selv om jeg var glad for de ting, jeg lavede, så var en anden side af mig slidt og færdig.

Men det var svært at lave skiftet, indtil jeg fik et vift med en vognstang. Så selv om det var en kamp at blive blind, så var det også en befrielse.«

Midt i 1990'erne udgav Kilde den selvbiografiske bog »Midt i himlen midt i havet«, der i høj grad var en krigserklæring mod de mange fordomme om det at være blind og den offerrolle, man forventes at underkaste sig i forhold til det offentlige system. I bogen sammenlignes det at blive blind med at blive opdagsrejsende.

»Ja, det var jo det, der skete. Hæle mit liv har gået ud på at virkeliggøre en mængde barnedømme og forestillinger om, hvad jeg ville med mit liv. Og jeg ville i hvert fald være medlem af eventyrenes klub. Det når jeg aldrig. Men den side af mit sind kunne se, at det her også var spændende, samtidig med at det var pishæmrende hårdt. Men der var noget livgivende i det, en udfordring i, hvad der sker med sindet og følelserne i det hele taget. Opdagelsesrejsende på en anden måde.«

Morale, tak

Efter at Rune T. Kilde blev blind har han samarbejdet med flere andre tegnere. Samtidig har han masser af tegninger liggende, som aldrig blev udgivet, og som han nu bruger i andre sam-

menhænge. Fire børnebøger er det for eksempel blevet med små historier fra Adam Stråskægs Paradis. Noget, der blev tegnet som en lille ordløs stribe i 80'erne, og som nu udkommer som en lille illustreret historie, som Kilde husker sig ind til.

»Det kommer lidt an på, hvor langt nede de ligger på min indre harddisk, men hvis jeg stiller ind på dem og koncentrerer mig, så kan jeg godt huske dem. Det er en serie, jeg holder så frygteligt meget af, fordi den ikke er så meget andet end sød og rar.

Lidt som noget af Astrid Lindgren eller Rasmus Klump, de gamle ting hvor alle er søde, og alt skal ende godt. Det kan jeg rigtig godt lide. Jeg lavede den på et tidspunkt, mens jeg tegnede, hvor der var så meget void og sex og overflade, at jeg fik brækkornemmelser, så der var lidt protest over det.«

Kilde har ikke selv børn, og de mange ting han laver til børn er i høj grad til barnet i ham selv.

»Det handler meget for mig om at beholde den der barnesjæl og ikke blive alt for voksen og død i sværen. Umiddelbarheden i at opleve og væk med vanetænkningen, det er nok hovedsloganet.«

Et andet er fantasien i den ægte fortælling. »Jeg har jo en ide om, at netop sådan noget som Ækle Æventyr eller den helt klassiske børnefortælling gerne med et lille drej, den er vigtig for jeg tror ikke på, at TV og computere vil slå det andet ud. Det basale behov for en sjov fortælling, et menneskeligt nærvær, vil altid være der. Og så skal historien have en tøjrpæl at tage fat i – noget at blive gal over eller mere sig over. Et udsagn, man kan forholde sig til, i stedet for at det flapper afsted, som når TV laver, hvad serierne vil have. Jeg elsker moraler. Så kan man sige, at det her går jeg ikke ind for, men så er der noget at tage stilling til.«

Arbejdet er livet

Hvis man ser på titlerne på Rune T. Kiddes værker er det svært at lade være med at fnise. Bare fra sidste år kan nævnes børnesangbogen »Tre små soldater, de vendte hjem fra grillen«, bogen »Øl krummer ikke i sengen« og operaen »Heksemutter Mortensen og den fede kalkun«. Men ikke overraskende er humor en alvorlig sag for Kilde. Til gengæld har han aldrig haft problemer med at komme i gang. »Mitt problem har altid været at holde op, aldrig at komme i gang. Som ganske ung var jeg ved at gå i stykker over det, fordi der var så meget ild indeni, så mange ting jeg ville, at jeg slet ikke kunne få det til at hænge sammen. Men mange af de barnedømme, der brændte i mig, har jeg fået opfyldt og det har givet lidt ro. Men så er der til gengæld kommet flere ting udefra. Jeg har i perioder haft det sådan, at jeg har kørt mig ned. Fordi der ringer nogle hele tiden, og det lyder alt sammen spændende, og jeg har alt mit eget, jeg vil nå, mens jeg er her endnu.

»Det handler meget for mig om at beholde den der barnesjæl og ikke blive alt for voksen og død i sværen.«

Arbejdet er livet

»Jeg arbejder 12-14 timer om dagen og ind i mellem mere. Men jeg arbejder altid, det er mit liv, også hele den måde at opleve på, det bliver jo hængende et eller andet sted, som en kæmpe stor søk ind i hjernen. Jeg har sådan et stort lager af gode ord og oplevelser, der ligger et eller andet sted derinde og venter på, at de tager form. Og hvis jeg ikke kommer af med dem, så eksploderer jeg.

Det er en nødvendighed. Det kan være et kors at slæbe rundt på, men også et løft og en måde at komme over nogle svære ting, at have noget der virkelig er meningen. Det er et kald for mig, og det lyder som et vanvittigt ord for at lave sort humoristisk tegneserie, men det er meningen med mit liv at lave det der,« siger Rune T. Kilde.

Den kreative åre har han ikke fra fremmede. Moderen var grafiker og faderen Thormod Kilde en af sidste århundredes mest brugte bogillustratorer.

»Han var rigtig god, og kunstnerisk har jeg aldrig syntes, jeg nåede ham til sokkeholderne, derfor måtte jeg kaste mig over noget andet – tegneseriernes. Udtrykket har nok været min styrke. Lige meget om jeg var en elendig tegner, bare noget virkede. Det har jeg satset på – at få tingene til at leve – som en blanding af perfektionisme og sort anarki. Jeg ville ønske jeg kunne tegne en hest, en udtryksfuld hest, en Pegasus, magtfuld og kraftfuld og dybt seriøs. Det kommer jeg aldrig til, jeg måtte lave tegneserier. Men et eller andet sted derinde under ligger den der hest. En perfektionisme, en trang til at udtrykket skal være rent, ægte. Ikke bare være latter for latterens skyld, det skal åbne for noget, give noget livsmod fra sig.

Jeg har altid så mange korstog, jeg kommer aldrig igennem med nogen af dem, men jeg håber da, at det kan underholde nogen at følge

dem,« konstaterer Kilde igen med en skralderlatter.

»Propos korstog, så dingler et guld kors om brystet på Kilde og vidner om den tro, der for et par år siden fik ham til at begynde at læse teologi – hvilket han dog måtte opgive af arbejdsmæssige hensyn et halvt år senere.

»Grundlæggende så har jeg en tro på, at der er en styring, en ordentlig mening med det. Kirken burde også give os den tro – også på mystikken i at det hele er for stort til, at vi kan tænke os til det hele, som videnskaben tror. Men mystikken er forsvundet ud af kirken, og der er så mange præster, der bare står og taler, uden jeg kan mærke, at de vil sige mig noget, som kan gøre mit liv rigere eller give mig en trøst,« siger Kilde, der altid har været søgende.

»Det ligger også i at være kreativ. Hvad rummer sindet og følelserne. Helt fra barn af har jeg haft den fornemmelse af, at vores bevidsthed rummer så uendelig lidt af vores oplevelsesverden. Jeg var ikke ret gammel, før jeg var klar over, at jeg ikke gider leve i de 10 procent af isbjerget, som er den virkelighed, man er blevet enig om. Det er meget mere spændende at se, hvad der ligger nedenunder.

Jeg har aldrig rigtig troet på det, man blev bildt ind i skolen om, at tingene var så og så firkantet. Selv om videnskaben får det til at se så tjekket ud, så er vi ikke særligt meget klogere end inkaerne – måske dummere til mange ting som at bruge livet og samarbejde og de nære ting.

Når de indfødte nogle steder engang ikke ville lade sig fotografere, fordi de mente, fotoet stjal deres sjæl, så tror jeg egentlig de havde fat i det rigtige. Fotoet har stjålet vores sjæl. Teknikken blænder og vi lever i en pseudoverden, hvor man glemmer at forholde sig til det vigtige.

Jeg tror, det må udmønte sig i et savn. Jo mere overfladisk verden er, jo større bliver længslen efter noget andet. Efter fortællinger og nærvær.«

ic@berlingske.dk

Carcavelos
HAND MADE SHOES FROM PORTUGAL

Sort ell. blå cheveveau 36-42 1/2 str.

Udvalg i farver og modeller 1199,- også i snøre **1199,-**

LYKKE SKO 36 16 22 25
VALBY LANGGADE 21 • 2500 VALBY
Bus 6+18 • 1 time fri parkering

Ørenringe
der ikke klemmer.
Hul i ørene er heller ikke nødvendigt.

PONTOPPIDAN
Sorgenfri Torv 10
2830 Virum
45 83 83 81
Åbningstider oplyses telefonisk